

Bilirkişilik Anısı

Elk. Müh. H. Avni Gündüz
avnigunduz@gmail.com

“Yönetmeliklere ve standartlara uygun iş yapmak büyük bir şanssızlık olmaz ise mühendisi koruyacak en önemli kalkandır.”

Bilirkişilik aslında son derece sorumluluk ister. Bizim adalet sistemimiz maalesef çoğu kez bilirkişilik üzerinden karar verir. Bilirkişi adaleti sağlamakla görevlidir, bu nedenle konusuna ve hukuk bilgilerine hakim olması beklenir. Bazı davalarda bilirkişi olarak yerel elektrikçilerin seçildiğini görmek üzüntü verici çünkü uygulamada ve çevresinde becerikli olarak tanınması halinde bile hukuk bilgisi edinmesi ve kanaatini ona göre yazması bayağı zor olacaktır. Doğal olarak adaletin tecelli etmesi de tesadüfe kalabilecektir.

Ben de çeşitli kereler bilirkişiliğe çağırıldım. İlk dosyamda olayın teknik yönünü açıklayıp bırakılacağını sandığım için kanaat yazmamıştım. Geri döndü tabii; kusur oranlarını da yazmam istendi. Neye göre kusur düzenleyebilirdim ki? Vicdanıma göre bir şeyler yazmıştım ama sonucunun suçladığım kişilere nelere mal olabileceğini düşünmeden.

TEDAŞ'ta çalıştığım sıralarda bir cumartesi günü savcı bey kimseyi bulamadığından o sırada kim varsa birini bulun demiş ve ben o sırada ça-

lıştığım için Buca Fırat mahallesinde elektriğe kapılan bir çocuğun ölümü üzerine bilirkişi yapıldım. Olay yerine gittiğimizde bir marangoz atelyesinin sahibinin ortaokuldaki oğlunun küçük bir makinanın motorunu çalıştırmak istemesiyle akıma kapılarak öldüğünü öğrendim. Alışık olmadığımız ve olmasını istemediğimiz bir durum. Bitmiş tükenmiş bir baba ve biz suçlu arıyoruz.

Bana göre olay basit idi. Kablo sıyrılmış, topraklama iletkeni ve topraklama yok. Pano Nuh Nebi'den kalma. Aklımda kaldığına göre de buattan ek yapılarak alınmıştı. Şimdi kime ne kadar suç verecektim. Babaya çok üzül müştüm ama işin sahibi o. Hiçbir şey yapmasa bile ki yapması olası değil kendi çocuğunun ayrı bir kimliği var ve çarpılarak ölmüş. Savcı ölenin hakkını savunacak. Saniyen elektrikçi sorumlu ama ara ki bulabilesin. Ne adı var ne sanı. Biraz araştırdım ancak bir sonuca ulaşamadım. Üçüncü olarak denetim kalıyor. Denetimi kim yapar diye düşünüyorum, aklıma çalıştığım kurum olan TEDAŞ geldi. O zamanlar TEDAŞ'tan başka bir kuruluş yoktu abonelerin muhatap olduğu.

Ben de 2/8 mal sahibini, 4/8 çocuğu ve 2/8 de TEDAŞ'ı kusurlu bulan bir rapor hazırladım. İlk tepki kurumdan geldi. Nereden buldularsa geçmişteki

evraklardan sözleşme kitapçığını bulup gözüme dayadılar. Kitapçığın ufak yazıları arasında ilk muayeneden sonrası mal sahibinin sorumluluğunda imiş. Ben o zamanlar hiç müşteriler kısmıyla ilgili değildim.

Savcı bey de mutlaka bir suçlu arıyor. Mecburen yarı yarıya baba ile oğlu arasında kusur paylaşımı yaparak dosyayı verdim. Savcı bey rapordaki açıklamalardan memnun kalmış olacak ki başka dosyalar için de beni çağırmak istediğini söyledi. Ben konuşma sırasında birkaç kez rica ederek beni unutmamasını(!) söyledim. O da aramadı.

Filmi en başa sarmış olsaydık ve yeni bir hikâye yazsaydık nasıl olurdu? Örneğin baba ailesinin geçimini sağlamak için bir marangoz atelyesi açmak istiyor. Muhtemelen “Binası iş için uygun. Tesisat projelendirilmiş. Tesisat korumaları yapılmış, sigorta seçimleri uygun. Giriş/çıkış stok sahası yeterli ve düzgün. Çalışmalarda kullanılacak kişisel koruyucu malzeme ve ekipmanı var. Gerekliğinde iş yeri açmak için bankalar tarafından uygun kredi de veriliyor” şeklinde olurdu.

Aradan uzun yıllar geçti. Yaşıyorlarsa bile o babanın ve annenin acıları hep içlerinde kalmış, yüzleri hiç gülmemiştir. Kayıp gitmiş bir yaşam ile yaşamın tadı kalmamış

bir aile. Kime sorulursa sorulsun bir hikâye yazmaları istense acılarıyla dolu olanı yazmaz.

Değerli meslektaşlar, bir suç oluştuğunda suçlunun kişi veya kişiler olması hukuk tarafından gerekiyor. Çünkü “suçun şahsiliği” ilkesi var. Savcılık ve mahkeme suçlu kişiyi arar. Elektrik şebekesinde “hiç suçu olmayan” yüzlerce elektrik mühendisi bu nedenle ceza almışlardır. Çoğu para cezasına çevrilmiş ve kurum (TEDAŞ)

hemen hemen hepsini ödeyerek çalışanlarına sahip çıkmaya çalışmıştır. Ancak böyle bir kuruluştaki çalışmayan binlerce mühendis var.

Meslektaşlarımızın bu kavramlara çok dikkat etmesi gerekiyor. Mühendisler genellikle işveren temsilcisi pozisyonuna sokulurlar. Patron, “ben bilmem, mühendisim var” diyerek işin içinden sıyrılmaya çalışır. Özellikle bir işin veya bir tesisin sorumluluğunu alanlar, “suçun şahsiliği”

ve “kusursuz sorumluluk” konularıyla, iş güvenliği yasa ve yönetmeliklerini iyice anlamaya çalışsınlar. Bu sayede sorumluluklarını ve ne gibi önlemler alabileceklerini bileceklerdir. Elbette en önemli hususlardan birisi de yönetmelikler ve ilgili standartlardır. Yönetmeliklere ve standartlara uygun iş yapmak büyük bir şanssızlık olmaz ise mühendisi koruyacak en önemli kalkandır.

Kazasız belasız çalışmalar dilerim.